

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... felperesnek a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... I. rendű, dr. ... ügyvéd (fél címe 4) által képviselt ... II. rendű alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében - amely perbe a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... a felperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Budapest Környéki Törvényszék 2015. február 11-én kelt 13.P.24.767/2013/33. számú ítélete ellen a felperes részéről 35. és 37. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy a 3.400.000 (Hárommillió-négyszázezer) forint le nem rótt első- és másodfokú eljárási illetéket az állam helyett a felperes tartozik viselni, és azt külön felhívásra köteles az államnak megfizetni,

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 500.000 (Ötszázezer) forint + áfa, a II. rendű alperesnek 500.000 (Ötszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes mint vállalkozó és az I. rendű alperes mint megrendelő 2005. május 11-én írásban vállalkozási szerződést kötöttek, amelyben felperes egy ... és ... központ szerződésben foglaltak szerinti kulcsrakész kivitelezését vállalta 587.611.220 forint + 25% áfa átalányösszegben meghatározott vállalkozói díj ellenében. Az átalányösszeg magába foglal minden felvonulási és általános munkát, minden szükséges beltéri és kültéri munkát, a közműfejlesztési és rákötési díjak kivételével minden szükséges közműbekötést, szerkezeti, szakipari, szerelőipari munkát a 4. sz. mellékletben foglalt pénzügyi és műszaki szakaszolásnak megfelelően, ide nem értve az 5. sz. mellékletben foglalt munkanemeket és anyagokat (VII. b) pont); az átalányösszeg magában foglalja a munka kivitelezését és hibajavítását, a munkával összefüggő minden előkészítő és általános tételt, előkészítő, kisegítő, mellék- és felvonulási munkák és a vállalkozó által a szerződés keretében vállalt minden egyéb kötelezettséget, ide nem értve a közműfejlesztési díjakat és az 5. sz. mellékletben foglaltakat; az építményt kiszolgáló közművek megfelelő kapacitásáról a megrendelő köteles gondoskodni, amelynek kivitelezési költségeit viselni köteles (VII. d) pont); az átalányösszeg fizetésére a 3. sz. melléklet szerinti pénzügyi ütemtervnek megfelelően kerül sor, a vállalkozó által kiállított teljesítésigazolások megrendelői jóváhagyása után (VII. c) pont). A IV. r) pont úgy rendelkezett, a szerződés tárgyát képező munkálatok elvégzéséhez szükséges nyersanyagokat, munkaerőt, technológiát, munkaeszközöket a megrendelő által rendelkezésre bocsátott terveknek, engedélyeknek megfelelően vállalkozó maga köteles biztosítani. A IV. f) pont azt is kimondta, hogy vállalkozó saját számlájára gondoskodik minden eszközről, anyagról,

berendezésről, munkaerőről, ami a munka szerződés szerinti kivitelezéséhez szükséges, az 5. sz. mellékletben részletesen rögzítettek kivételével. Felperes a 2005. június 1-jén megkezdett kivitelezési munkákat az árajánlatban, illetve az építési engedélyben foglaltaktól eltérő műszaki tartalommal végezte.

A kivitelezési munkákhoz szükséges építőanyag szállítására felperes 2005. július 1-jén szállítási szerződést kötött a felperesi beavatkozó jogelődjével, az Kft.-vel mint szállítóval, majd 2005. november 12-én kelt nyilatkozatával az I. rendű alperessel szemben a perbeli vállalkozási szerződés alapján fennálló követeléseként 70.561.387 forint számlakövetelést a felperesi beavatkozóra engedményezett.

Az általa elvégzett munkákról felperes az utolsó teljesítésigazolást 2005. október 20-án állította ki, ezt követően a munkaterületről végleg levonult, az építkezés leállt.

Felperes 2005. december 30-án tételes elszámolást állított össze, amelyben az általa elvégzett kivitelezési munkák ellenértékét 286.123.111 forintban állapította meg.

A 6.000.000 forint jegyzett tőkéjű, egyszemélyes társaságként működő I. rendű alperesből átalakulással, kiválással ugyancsak egyszemélyes társaságként a 2007. december 14-én kelt szétválási okirat szerint 500.000 forint jegyzett tőkével létrejött II. rendű alperesi társaságot 2008. február 25-én jegyezték be a cégjegyzékbe.

A felperes 2006. január 17-én az I. rendű alperessel szemben előterjesztett, utóbb a II. rendű alperesre, valamint III. rendű alperesként ...ra, az I. rendű és II. rendű alperesi társaságok egyedüli tagjára is kiterjesztett, módosított keresetében alpereseket vállalkozói díj címén bruttó 286.123.111 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni. A perben lefolytatott szakértői bizonyítás eredményére is figyelemmel keresetét többször módosította, végül 157.728.373 forint vállalkozói díj és 2005. november 20. napjától a kifizetés napjáig az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 301/A. § (3) bekezdése szerinti késedelmi kamata megfizetésére tartott igényt akként, hogy a 2006. évi IV. törvény (Gt.) 85. § (1) bekezdésére hivatkozással elsődlegesen az I. rendű alperes marasztalását kérte, arra az esetre, ha az I. rendű alperes nem tenne eleget fizetési kötelezettségének, másodlagosan az I. és II. rendű alpereseket egyetemlegesen kérte marasztalni, a III. rendű alperes marasztalását a Gt. 70. § (5) bekezdése szerinti mögöttes felelősségére hivatkozással arra az esetre kérte, ha az I. és II. rendű alperesek nem teljesítenének. Ha az I. és II. rendű alperesek egyetemleges marasztalásának jogszabályi feltételei nem állnának fenn, az I. és II. rendű alpereseket a szétválási okirat szerinti vagyonomegosztás arányára hivatkozással 12-88 %-os arányban kérte marasztalni.

Alperesek érdemi ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Vitatták a perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményére alapított felperesi elszámolás helytállóságát. Ezzel szemben állították, a szakértő által megállapított összegből 80.665.394 forint levonása indokolt, a szerződés szerinti kivitelezési munkák részleges, késedelmes és hibás elvégzéséért felperest vállalkozói díj címén összesen legfeljebb 26.702.214 forint illelhetné meg. Ugyanakkor a felek közötti elszámolás során az I. rendű alperes által vállalkozói díj címén számla, illetve átvételi elismervény ellenében már kifizetett összegeket, valamint a munkavégzéshez bizonyítottan általa beszerzett anyagok értékét is figyelembe kell venni, ebben az esetben pedig az állapítható meg, hogy a felperes által elvégzett kivitelezési munkák értékénél I. rendű alperes 42.109.786 forinttal többet fizetett, így további vállalkozói díjfizetési kötelezettség nem terhelheti.

Az elsőfokú bíróság 2012. november 15-én meghozott 13.G.20.348/2006/137. számú ítéletével az I. és II. rendű alperest a felperes részére 155.859.598 forint, valamint 3.076.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte azzal, hogy a tartozásért az I. rendű alperes vagyona 12 %-ával, míg a II. rendű alperes a vagyona 88 %-ával felel; az I. és II. rendű alperest továbbá a beavatkozónak 1.000.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte; ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A felperes, továbbá az I. rendű és a II. rendű alperesek fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 2013. október 15-én meghozott 10.Gf.40.067/2013/5. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének a III. rendű alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmet elutasító rendelkezését helybenhagyta, ezt meghaladóan az ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította; a felperes, a felperesi beavatkozó, valamint az I. és a II. rendű alperes másodfokú perköltségét személyenként 800.000 forint + áfa összegben, a felperes, az I. és a II. rendű alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt jogorvoslati illeték összegét személyenként 2.500.000 forintban állapította meg. A részítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság ítéletének az I. és II. rendű alperesekkel szemben előterjesztett keresetnek helyt adó rendelkezése érdemi felülbírálatra nem alkalmas, az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan és részben iratellenesen állapította meg. Az ítélet indokolásából nem állapítható meg, hogy az I. rendű alperes pontosan mikor, milyen módon és milyen összegeket fizetett meg a felperesnek. Tisztázatlan, hogy az I. rendű alperes biztosított-e egyáltalán építési anyagokat a felperes számára, és amennyiben igen, milyen értékben, továbbá, hogy mely földmunkákat végezte el az I. rendű alperes, melyeket a felperes. Mindezek mellett az alperesek új szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát mellőzve, az elsőfokú bíróság ítéletét anélkül alapította ítéletét a kiegészített szakvéleményre, hogy megállapítható lenne, a szakvélemény megállapításait miért fogadta el aggálytalannak. A megismételt eljárásban a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján tájékoztatni kell a feleket a perben bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás sikertelenségének következményéről; a tisztázni kell, hogy az I. rendű alperes mikor, milyen összeget teljesített a felperes számára, és azt a felperest illető vállalkozói díjigénnyel szemben el kell számolni. Az alperesi teljesítés összecszerűségének bizonyítása az I. rendű alperest terheli, azonban a bíróságnak értékelnie kell a felperes által a per folyamán tett elismerő nyilatkozatokat is. Fel kell tární, hogy a földmunka elvégzése milyen arányban tudható be a felperesnek, illetve az I. rendű alperesnek, figyelemmel arra is, hogy a felperes a 2012. március 26. napján tartott tárgyaláson az I. rendű alperes teljesítését 50 %-ban elfogadta. Bizonyítást kell lefolytatni arra nézve, hogy az alperes pontosan mikor, milyen értékben szolgáltatott olyan építőanyagot a felperes számára, amely megjelenik a szakértő által megállapított teljesítésben.

A megismételt eljárásban felperes változatlanul fenntartotta keresetét.

Vitatta, hogy az I. rendű alperes vállalkozói díj címén összesen 68.812.000 forintot számlák alapján, illetve ... felperesi megbízott által aláírt átvételi elismervény szerint megfizetett volna részére.

Vitatta azt is, hogy 44.297.876 forint értékben az I. rendű alperes biztosította a kivitelezéshez szükséges anyagot. Véleménye szerint a csatolt számlák, szállítólevelek az alperesi előadást nem támasztják alá a 2012. április 17-i keresetváltogatásban előadottak szerint.

Állította, semmilyen bizonyíték nem áll rendelkezésre arra nézve, hogy a perbeli igazságügyi szakértői véleményben megjelölt munkákat ne a felperes végezte volna el, ezzel szemben a dokumentumokkal alátámasztott szakvélemény alapján nem lehet kétséges, hogy az összes munkát ő kivitelezte.

A földmunkák vonatkozásában a perben tett korábbi nyilatkozatait fenntartva azt hangsúlyozta, már csatolta bizonyítékait az általa végzett földmunkákról, amelyek teljesen más jellegűek és összetételűek voltak, mint azok, amelyeket az I. rendű alperes alvállalkozója teljesített. Az I. rendű alperesnek ugyanis a munkaterületet munkagödörrel kellett átadnia, ami a felperesi munkakezdés előfeltételét képezte. Felperes e körben a 2012. április 17-i keresetmódosításban foglaltak mellett a 2012. június 14-i beadványa 3. pontjában foglaltakra is hivatkozott, úgy nyilatkozott továbbá, a kivitelezés ezen részére vonatkozó fotók is a birtokában vannak.

Az organizációs tervvel kapcsolatos igény vonatkozásában előadta, van organizációs terv, annak vonatkozó részeit már becsatolta, az organizációs terv most is rendelkezésre áll, amit az

alapeljárásban az utolsó tárgyaláson be is mutatott, nagy terjedelme miatt azonban másolatban nem csatolható. Hangsúlyozta azt is, ezzel kapcsolatban a szakértő is többször kifejtette álláspontját, így nem lehet kétséges e körben sem díjigénye megalapozottsága.

Alperesek változatlanul a kereset elutasítását kérték azt hangsúlyozva, a rendelkezésre álló adatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a kereset megalapozatlan, mert I. rendű alperes „túlfizette” a felperest. Előadták, a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján I. rendű alperes vállalkozói díj címén összesen 68.812.000 forintot fizetett meg a felperesnek, amelyből 54.306.000 forint számlák ellenében, míg 14.506.000 forint ... felperesi megbízott 2005. december 5-i átvételi elismervénye alapján került kifizetésre. Mindezek mellett az I. rendű alperes számlákkal és szállítólevelekkel bizonyította azt is, hogy a kivitelezéshez szükséges anyagok túlnyomó részét 44.297.876 forint értékben ő biztosította, ebből 35.745.915 forintot tesz ki a beton értéke, 8.339.461 forintot a betonacélé, és 212.500 forintot a vascsöveké. A csatolt iratok és a korrigált szakvélemény alapján egyértelmű, hogy a felperesi teljesítés értékéhez képest az I. rendű alperes túlfizetésben van. Alperesek véleménye szerint a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, így az I. rendű alperes és a ... Kft. közötti szerződés, valamint az azzal kapcsolatos teljes igazolás, valamint a kifizetett számla alapján bizonyítást nyert, hogy a földmunkákat az I. rendű alperes végezte el, az ezzel kapcsolatos 32.032.091 forint összegű felperesi igény megalapozatlan.

Egyebekben úgy nyilatkoztak, nem vitatják, hogy a munkálatok a perben kirendelt igazságügyi szakértő által megállapított készültségi fokig elkészültek, ugyanakkor hangsúlyozták, a szakvéleményt csak az általuk meghatározott korrekciókkal fogadják el, az újabb szakértő kirendelése iránt korábban előterjesztett bizonyítási indítványokat ugyanakkor nem tartják fenn.

Az elsőfokú bíróság a 2014. július 7-i tárgyalásról készült 10. sorszámú jegyzőkönyvben rögzítetten a Fővárosi Ítéltábla részítéletében foglaltakra utalva felhívta a feleket annak egyértelmű és pontos meghatározására, hogy mikor, milyen földmunkákat végeztek, azok a szerződésben, a mellékelt ütemtervben, illetve a felperes rendelkezésére bocsátott további tervekben meghatározott munkálatok mely pontjához kapcsolódnak azzal, hogy amennyiben a felperes által elvégzett földmunkák nem kapcsolódnak a tervekhez, úgy felperes azt is határozza meg, mire alapozza ezzel kapcsolatos igényét, tekintettel arra, hogy felperest terheli annak bizonyítása, hogy az alperes által meghatározott 3200 köbméteren felül további földmunkák voltak szükségesek az építkezéshez. Az alpereseket emellett annak egyértelmű és pontos meghatározására is felszólította, hogy mikor, milyen anyagokat, milyen mennyiségben szállítottak az építkezéshez, erre a szerződésben, a mellékelt ütemtervben vagy a felperes rendelkezésére bocsátott más tervekben meghatározott mely munkákhoz kapcsolódóan, minek alapján került sor, az anyagok felperes helyett történő szolgáltatására a felek között létrejött-e megállapodás. Egyebekben rögzítette azt is, hogy a felperesi vitatásra tekintettel alpereseket terheli annak bizonyítása, hogy az általuk állított értékű, mennyiségű betont, betonacélt szállítottak az építkezéshez.

Felperest arról is tájékoztatta, annak bizonyítása is őt terheli, hogy az építkezés során volt organizációs terv; továbbá, hogy e körben szükséges azon iratoknak a szakértő általi értékelése, amelyek a megismételt eljárásban 2014. június 19-én 9. sorszám alatt előterjesztett felperesi előkészítő irat szerint a felperes rendelkezésére állnak.

A felhívásra alperesek szállítók szerinti bontásban kimutatásokat és számlamásolatokat csatoltak a perbeli kivitelezési munkákkal összefüggésben a felperes helyett az I. rendű alperes által teljesített munkadíjakkal és anyagbeszerzésekkel összefüggésben, továbbá csatolták azokat az okirati bizonyítékokat is, amelyek véleményük szerint a felperes részére összesen 68.712.000 forint vállalkozói díj címén történt megfizetését igazolják. Utóbb egy összesítő táblázatot is benyújtottak a számlákról, amelyben azt tüntették fel, hogy a felperessel történt megállapodás alapján mikor,

milyen értékben és mennyiségben vásárolt I. rendű alperes a felperes helyett anyagokat, szolgáltatásokat, illetve fizetett munkadíjakat, illetve, hogy az anyagok, díjfizetések mely munkanemhez kapcsolódtak.

Az alperesi előkészítő iratok egy-egy példányát az elsőfokú bíróság megküldte a felperesnek.

Miután a felperes addigi jogi képviselője 2014. szeptember 5-én előterjesztett beadványában bejelentette meghatalmazása megszűnését, a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent felperes távollétében 2014. október 8-án megtartott tárgyalásról készült jegyzőkönyvben rögzített, felperes felszámolójának 2014. november 21-én szabályszerűen kézbesített 19. sorszámú végzésével az elsőfokú bíróság 15 napos határidővel felhívta felperest új jogi képviselője meghatalmazásának csatolására, továbbá pénzbírság terhe mellett arra, hogy terjessze elő a 10. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben foglalt felhívásnak megfelelő részletes előkészítő iratát.

A per 2014. december 3-i tárgyalásáról a felperes szabályszerű idézés ellenére ugyancsak távol maradt. Az elsőfokú bíróság a tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített, a felperesi felszámolónak 2015. január 5-én szabályszerűen kézbesített 26. sorszámú végzésével 15 napos határidővel ismételten felhívta felperest a 10. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben foglalt felhívás teljesítésére azzal a figyelmeztetéssel, hogy ellenkező esetben 2012. március 26-án tett felperesi nyilatkozatot veszi figyelembe; felszólította továbbá felperest, hogy az általa hivatkozottaknak megfelelően nyújtsa be a rendelkezésére álló szervezeti tervet, valamint a hivatkozása szerint az általa elvégzett munkákat megfelelő módon alátámasztó, a megismételt eljárásban előterjesztett beadványában megjelölt CD lemezt; mellőzés terhével továbbá felhívta a felperest arra is, nyilatkozzék, mely kérdések vonatkozásában kéri szakértő kirendelését; a végzés tartalmazza azt is, a felhívásban foglaltak teljesítésének elmulasztása esetén a bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján a következő tárgyaláson meghozza határozatát.

Felperes 2015. január 16-i beadványában csatolta az új jogi képviselő meghatalmazását, majd az elsőfokú bírósághoz 2015. február 3-án telefaxon érkezett beadványában jogi képviselője bejelentette, hogy a 26. sorszámú felhívás alapján előkészítő iratát a határidő utolsó napján, 2015. február 3-án kellő példányszámban a mellékletekkel együtt a bíróságnak címzetten postára adta. Az előkészítő iratot a beadvány mellékleteként telefaxon is megküldte. Abban úgy nyilatkozott, már korábban becsatolta azokat az iratokat, amelyek bizonyítják, hogy a földmunkát ... alvállalkozó útján felperes végezte el. Arról, hogy egész pontosan milyen földmunkákat végzett, nyilatkozni nem tud, ugyanakkor ismételten hangsúlyozta, az építkezés megkezdéséhez az I. rendű alperesi munkagödörön túl még rengeteg egyéb, kiegészítő földmunka volt szükséges, amelyeket felperes végzett el. Indítványozta, hogy a bíróság nyilatkoztassa a szakértőt arra nézve, hogy a munkagödör kiásásán túlmenően pontosan milyen egyéb földmunkák voltak szükségesek. Az szervezeti tervvel összefüggésben utalt arra, hogy az azzal kapcsolatos iratokat már 2012. augusztus 29-i beadványához csatolta, egyebekben fenntartotta korábbi nyilatkozatait, hangsúlyozva, az szervezeti terv több részből áll, véleménye szerint továbbá az szervezeti terv elkészítését maga a szakértő is igazolta. Az előkészítő irat tartalmazza azt is, hogy annak mellékletét képezi az építkezéssel készült fényképeket tartalmazó CD lemez. Bejelentette továbbá, hogy nem áll módjában megállapítani, hogy mely alperesi beadvány érkezett 2014. augusztus 22-én az elsőfokú bírósághoz, így az ezen beadványra vonatkozó nyilatkozattételre irányuló felhívásnak csak akkor tud eleget tenni, ha az elsőfokú bíróság konkrétan megjelöli, mely kérdések kapcsán várja a felperes nyilatkozatát. Egyebekben a jogi képviselő akadályoztatására hivatkozással a 2014. február 4-i tárgyalás távollétében történő megtartását kérte.

Az elsőfokú bíróság a 2015. február 4-i tárgyaláson az alperesek nyilatkozattételét követően a per tárgyalását berekesztette.

2015. február 4-én postai úton két felperesi beadvány érkezett az elsőfokú bírósághoz. Az egyikben felperes a 28. sorszámú felhívásban foglaltak teljesítésére biztosított határidő további 8 nappal történő meghosszabbítását kérte. A másik beadvány a 2015. február 3-án telefaxon megküldött előkészítő irat eredeti példányát tartalmazta a mellékletekkel.

Az elsőfokú bíróság 2015. február 11-én meghozott 13.P.24.767/2013/33. számú ítéletével a keresetet elutasította, felperest az I. rendű alperes részére 5.461.000 forint, a II. rendű alperes részére 4.300.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte, továbbá úgy rendelkezett, a le nem rótt illetéket az állam viseli.

A felperes által vállalkozói díjköveteléseösszegszerűségének alapjául megjelölt perbeli igazságügyi szakértői véleményben foglaltakat a felek előadásainak figyelembevételével értékelve az elsőfokú bíróság egyebek mellett rögzítette, az irtás-, föld- és sziklamunka tekintetében I. rendű alperes a vállalkozási szerződés 5. sz. melléklete szerint azt vállalta, hogy az alapozási rajzban szereplő módon elvégzi a víztelenítési, földkitermelési és elszállítási munkákat, a munkaterületet felperes ezen munkák elvégzése után veszi át. Az igazságügyi szakértői véleményben 32.032091 forintra értékelt irtás-, föld- és sziklamunka az építkezésen ebbe a körbe tartozóan megvalósított valamennyi munkát, így az alperesi és a felperesi munkavégzéseket egyaránt magába foglalja. A megismételt eljárásban a peres felek a bíróság felhívása ellenére nem nyilatkoztak arra nézve, hogy pontosan milyen földmunkákat és milyen arányban végeztek, illetve végeztettek el. ... tervező és ... felperesi megbízott tanúvallomása alapján az volt tényként megállapítható, hogy a durva földmunkákat az építési gödör kialakításáig a szerződésben és az 5. sz. mellékletben foglaltaknak megfelelően az I. rendű alperes végezte. A felek képviselőinek az utólag készült építési naplóban 2005. június 1-jei keltezéssel rögzített „közös bejegyzése” szerint a munkaterület átadás-átvételekor „cca 3000 köbméter” föld kitermelése és elszállítása történt meg, amely alperesi munkavégzésként értékelhető. Az I. rendű alperes továbbá a vállalkozói szerződés, a teljesítésigazolási jegyzőkönyv és a számla becsatolásával megfelelően igazolta, hogy a ... Kft.-nek 7.500.000 forintot fizetett az építkezésen végzett 3750 köbméter mennyiségű pincetömb, föld kiemelése, elszállítása, lerakóhelyi elhelyezése címén.

Ugyanakkor ... és ... tanúk vallomása, továbbá a 2005. június 1-jén kelt közös építési naplóbejegyzés alapján az is megállapítható volt, hogy a munkaterület átadás-átvételéig a pincetömb kiemelését I. rendű alperes csupán 70 %-ban végezte el, annak süllyesztése volt szükséges, továbbá, hogy a kitűzés utáni finom földmunkát már maga a felperes végeztette. A perben felperes eltérő nyilatkozatokat tett arra nézve, hogy az I. rendű alperes által elvégzett földmunkákat milyen mértékben ismeri el. A megismételt eljárásban erre vonatkozóan a bíróság azon tájékoztatása ellenére sem terjesztett elő a felhívásnak megfelelő határozott nyilatkozatot, hogy ilyen nyilatkozat hiányában a bíróság azt az előadását veszi figyelembe, amely szerint a földmunkákat felperes és az I. rendű alperes 50-50 %-ban végezték. Teljesítésigazolások becsatolásával felperes azt igazolta, hogy az építkezésen ... vállalkozóval mindösszesen nettó 7.842.900 forint értékű földmunkát végeztetett, ezt meghaladó további földmunkák elvégzését azonban felhívás ellenére nem igazolta. Arra tekintettel pedig, hogy az általa állított, a tényállás részét képező földmunkák, munkálatok egyértelmű meghatározása nem a szakértő, hanem a felperes feladata, az elsőfokú bíróság mellőzte azon felperesi bizonyítási indítvány teljesítését, hogy a szakértő határozza meg a munkagödör kiásásán túl szükséges egyéb földmunkákat. Mindezeket mérlegelve, arra is figyelemmel, hogy a földmunkákkal összefüggésben az I. rendű alperes, illetve a felperes által igazoltan megfizetett összegek közel 50-50 %-os arányt jelentenek, az elsőfokú bíróság irtás, föld- és sziklamunka címén a felperes vállalkozói díjigényét az általa igazolt 7.842.900 forint erejéig találta megalapozottnak.

Az organizációs terv elkészítésével kapcsolatos 6.622.903 forint felperesi követeléssel összefüggésben az elsőfokú bíróság utalt arra, a perbeli igazságügyi szakértői vélemény szerint organizáció nélkül nem készül építési munka, ugyanakkor az organizáció elmaradása esetén az organizációs tervezés díjával az elszámolást csökkenteni kell. A felperes korábban úgy nyilatkozott, nem szolgáltatott organizációs tervet, de az részleteiben a dokumentumokban fellelhető, ugyanakkor a megismételt eljárásban kifejezetten vállalta az organizációs tervek becsatolását, amely kötelezettségének azonban végül a bíróság felhívása ellenére nem tett eleget. A határidőn túl érkezett felperesi beadványban foglalt azon előadással szemben, hogy az általa hivatkozott organizációs tervek már korábban, 2012. augusztus 29. napján benyújtásra kerültek, az volt megállapítható, hogy a becsatolt okiratok nem a perbeli építkezéshez készültek, a kivitelezői-, biztonsági és egészségvédelmi terv is általános előírásokat tartalmazó gyűjtemény, feltehetőleg formanyomtatvány. E körben ezért a felperesi követelés nem megalapozott.

A szigetelés címén követelt 5.575.650 forint tekintetében a felperesi követelés megalapozottsága ugyancsak nem volt megállapítható, tekintettel arra, hogy a kirendelt igazságügyi szakértő ezt a tételt végül „0 forinttal” állította be, tekintettel arra, hogy a szigetelés nem volt megfelelő, ezért olyannak minősítette, mintha azt a felperes nem készítette volna el. Felperes a bíróság felhívása ellenére nem igazolta, hogy a talajvíz elleni szigetelés kiváltása körében az alperesek által el nem ismert munkálatokat ezen követelése erejéig maga végezte el, e körben bizonyítási indítványt sem terjesztett elő.

Az épületgépészet, alapvezetékek címén igényelt 1.495.020 forint díjkövetelés tekintetében felperes az elsőfokú bíróság felhívása ellenére nem bizonyította azt, hogy ezek a munkák elkészültek, az általa benyújtott fényképfelvételek önmagukban, feltárás nélkül a teljesítés megtörténtének bizonyítására nem alkalmasak.

Mindezekre tekintettel a perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az volt a megállapítható, hogy a felperes által elvégzett munkák értéke összesen 107.337.934 forint, amelyhez hozzáadva a szakértő által 1.974.940 forintra értékelt pótmunkák összegét, és figyelembe véve a szakértő által 18.802.874 forint összegben megállapított javítási költségeket, a felperes vállalkozói díj címén mindösszesen 90.510.000 forintra tarthat igényt.

Ugyanakkor az alperesek által csatolt okirati bizonyítékok alapján az is egyértelműen megállapítható volt, hogy I. rendű alperes a kivitelezés során 2005. június 24-től október 19-ig számla alapján összesen 54.306.000 forintot, majd a felperes megbízása alapján eljáró ... által 2005. december 5-én aláírt átvételi elismervény ellenében a 2005. október 20-tól december 5-ig terjedő időszakra további 14.406.000 forintot, azaz összesen 68.812.000 forintot vállalkozói díj, illetve előleg címén kifizetett a felperesnek, amely összeg a felek közötti elszámolás során nem hagyható figyelmen kívül, tekintettel arra, hogy e körben a követelés részbeni teljesítésére történt alperesi hivatkozás nem beszámítási kifogásként, hanem az alperesi tartozás összezszerúségét csökkentő kifizetések figyelembevételére irányuló ellenkérelemként értékelendő.

Az alperesek továbbá számlák benyújtásával hitelt érdemlően igazolták azt is, hogy I. rendű alperes a ... Kft. részére 35.745.955 forintot, míg a ... Kft. részére 8.875.361 forintot fizetett meg az építkezésen felhasznált beton, betonacél ellenértékéért. Az I. rendű alperesnél ily módon összesen 44.621.316 forint összegben felmerült anyagköltség a felek közötti elszámolás során ugyancsak az I. rendű alperes tartozását csökkentő tételként veendő figyelembe. Mindezek alapján megállapítható, hogy I. rendű alperes a perbeli vállalkozási szerződés alapján a felperesnek járó vállalkozói díj összegét meghaladó kifizetést teljesített a felperes részére, amely túlfizetésre tekintettel a felperesi kereset elutasításának volt helye.

Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy az új jogi képviselővel eljáró felperes a részére ismételt és összefoglalóan kiadott hiánypótlásra, valamint valamennyi bizonyíték benyújtására irányuló felhívás alapján elkészen, a 8 napos határidő utolsó napján, 16.28 órakor terjesztette elő előkészítő iratát, ezért az abban foglaltakat az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, ugyanakkor ítélete

indokolásában arra nézve is kifejtette álláspontját, hogy az előkészítő iratban foglaltakat miért nem találta helytállónak. Az alperesek időszerű főkönyvi kivonat és vagyonmérleg becsatolására kötelezésére irányuló felperesi bizonyítási indítványt annak szükségtelenségére tekintettel mellőzte. Az ítélet indokolása továbbá tartalmazza azt is, hogy az illetékfeljegyzési jog kedvezményében részesült felperes az eljárás tartama alatt felszámolás alá került, ily módon illetékmentessé vált, ezért a le nem rótt illetéket az állam viseli.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az ítélet megváltoztatását és az alperesek keresete szerinti marasztalását kérte. A fellebbezés szerint az elsőfokú ítélet indokolása iratellenesen tartalmazza azt, hogy a bíróság felhívásában foglaltaknak felperes elkésztett volt eleget, egyértelműen megállapítható ugyanis, hogy a bíróság felhívásában foglaltak alapján beadványát a 8 napos határidő utolsó napján postára adta, amiről fax útján külön is értesítést küldött. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértést követett el, amikor a határidőben postára adott felperesi beadvány bevétele nélkül hozott ítéletet, különös tekintettel arra, hogy ezen előkészítő irat mellékleteként a felperes által a teljesítés bizonyítékeként hivatkozott fényképek becsatolására is sor került.

Tévedett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor az irtás, föld- és szikla munka tételénél a felperes követelésének csak töredékét találta megalapozottnak, arra tekintettel ugyanis, hogy 50-50 %-ban fogadta el ezen tétel kapcsán a felperesi, illetve az I. rendű alperesi teljesítés arányát, a perben kirendelt igazságügyi szakértő által e munkarészre megállapított 32.032.091 forint 50 %-át kellett volna az elsőfokú bíróságnak figyelembe vennie.

Az organizációs tervvel kapcsolatos felperesi igény elutasítására is megalapozatlanul került sor, figyelemmel arra, hogy az organizációs terv részét a perben kirendelt igazságügyi szakértő véleményében foglaltak is bizonyítják, hiszen a szakértő is rögzítette, organizációs tervnek készülnie kellett, anélkül felperes meg sem kezdhette volna a munkálatokat.

Az igazságügyi szakértői vélemény azt is egyértelműen rögzíti, hogy a talajvíz elleni szigetelés kiváltása más műszaki megoldással megtörtént, erre tekintettel akkor is tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a szigeteléssel kapcsolatos felperesi igényt megalapozatlannak találta.

Ugyanezen okból téves az elsőfokú bíróság épületgépészet, alapvezeték címén előterjesztett felperesi igénnyel kapcsolatos jogi álláspontja is, hiszen az igazságügyi szakértői vélemény bizonyítja az épületgépészeti alapvezeték elkészítését, arra figyelemmel pedig, hogy a szakértő ezen megállapítását az alperesek vitatták, e körben bizonyítási teher rájuk hárult volna.

A beton-, illetve betonacél anyagköltségek vonatkozásában felperes a vállalkozási szerződés VII. b) és d) pontjára utalva állította, e rendelkezések alapján nem kétséges, hogy a vállalkozói díj az anyagköltséget nem foglalta magában, így az I. rendű alperes által viselt anyagköltség összegével az elsőfokú bíróság nyilvánvalóan megalapozatlanul csökkentette az alperesek fizetési kötelezettségét. Egyebekben vitatta azt is, hogy az alperesek által csatolt számlák alkalmasak lennének annak egyértelmű bizonyítására, hogy az építési anyagot I. rendű alperes valóban ki is fizette.

Az I. rendű és a II. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az ítélet helybenhagyását kérték, lényegében helyes indokaira tekintettel.

A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéletében foglaltaknak megfelelően lefolytatott bizonyítás során a kereset elbírálásához szükséges tényállást feltárta és abból helytálló jogi következtetést levonva, döntését minden releváns körülményre kiterjedően részletesen megindokolva utasította el a felperes vállalkozói díj megfizetése iránti keresetét.

Fellebbezésében felperes az elsőfokú bíróság által egészben vagy részben megalapozatlannak talált díjtételek (földmunkák, organizációs terv, szigetelés, épületgépészet, alapvezeték elkészítésének díja) kivételével nem tette vitássá, hogy az elsőfokú ítélet szerint az elvégzett munkák ellenértékeként összesen 90.510.000 forint összegű vállalkozói díjra tarthat igényt, és az elsőfokú ítélet azon megállapítását sem vonta kétségbe, hogy az I. rendű alperes vállalkozói díj címén összesen 68.812.000 forintot már megfizetett részére. Ugyanakkor vitatta, hogy az elsőfokú ítéletben foglaltak szerint a perbeli kivitelezési munkákkal összefüggésben I. rendű alperesnél összesen 44.621.316 forint, a felperesi vállalkozói díjköveteléssel szemben az I. rendű alperes javára elszámolandó anyagköltség merült volna fel. Álláspontja szerint az I. rendű alperes e körben nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének, az általa csatolt számlák nem alkalmasak annak bizonyítására, hogy az azokban szereplő anyagok a perbeli építkezésen kerültek felhasználásra, illetve, hogy ellenértékük kifizetése megtörtént. Azt is állította, hogy a szerződés rendelkezései értelmében a vállalkozói díj nem foglalta magában az anyagköltséget, így ezen okból is kizárt a felek közötti elszámolás során az I. rendű alperesnél esetlegesen felmerült anyagköltség figyelembevétele az I. rendű alperes javára.

Alperesek a megismételt eljárásban a perbeli kivitelezési munkákkal összefüggésben I. rendű alperesnél felmerült anyagköltség bizonyítására számlamásolatokat és egyéb okirat másolatokat csatoltak, továbbá egy összesítő táblázatban azt is előadták, hogy az egyes számlákban foglalt költségek milyen munkanemekhez kapcsolódón merültek fel. Az alperesek által a megismételt eljárásban csatolt okirati bizonyítékokkal összefüggésben felperes annak ellenére, hogy azokat az elsőfokú bíróság megküldte részére, a megismételt eljárás során nem nyilatkozott. A perben ugyanakkor nem merült fel olyan adat, tény vagy bizonyíték, amely aggályossá tenné azt, hogy az alperesi számlák szerinti anyagbeszerzésre a perbeli építkezéssel összefüggésben került sor, illetve, hogy a számlák ellenértéke kifizetésre került. Ezen körülmények felperes által általánosságban, minden konkrétum mellőzésével történt vitatása önmagában nem alkalmas arra, hogy kétségessé tegye a számlák szerinti anyagköltségek perbeli építkezéssel kapcsolatos felmerültét. Az elsőfokú bíróság ezért a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelésével, értékelésével állapította meg azt, hogy a perbeli kivitelezési munkákkal összefüggésben I. rendű alperesnél összesen 44.621.316 forint anyagköltség merült fel.

A vállalkozási szerződés VII. b) és d), valamint IV. r) és f) pontjai alapján továbbá nem kétséges az sem, hogy a felperesi fellebbezésben előadottakkal szemben a szerződésben általánysági díjként meghatározott vállalkozói díj az 5. számú mellékletben kifejezetten nevesített anyagok kivételével a kivitelezési munkákhoz felperes által biztosítandó anyagok költségeit is tartalmazza. Mindezekből az következik, nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a felek közötti elszámolás során a már kifizetett összesen 68.812.000 forint vállalkozói díjon felül az I. rendű alperesnél felmerült 44.621.316 forint anyagköltséget is a felperest megillető vállalkozói díj összegét csökkentő tételként vette figyelembe.

Az irtás, föld- és sziklamunkákkal kapcsolatos 32.032.091 forint összegű díjköveteléssel összefüggésben az elsőfokú bíróság a tényállás tisztázása érdekében a Fővárosi Ítéletábra megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatásának megfelelően eljárva hívta fel a feleket nyilatkozattételre arra nézve, hogy mely munkálatokhoz kapcsolódóan, pontosan mikor, milyen földmunkákat végeztek, illetve tájékoztatta felperest az e körben rá háruló bizonyítási teherről. Miután e felhívásban foglaltak szerinti nyilatkozattételi kötelezettségének egyik peres fél sem tett eleget, az elsőfokú bíróság a vállalkozási szerződés földmunkákra vonatkozó rendelkezéseiből kiindulva, a perben beszerzett igazságügyi szakértői véleményben foglaltakat és a felek által elvégzett földmunkákra vonatkozóan rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokat a felek perbeli

előadásainak figyelembevételével értékelve helytállóan állapította meg 7.842.900 forint összegben a felperes által elvégzett földmunkák értékét. Helytállóan mutatott rá továbbá e körben arra is, hogy az általa végzett földmunkákra vonatkozó - egyebekben a bíróság felhívásában foglaltak szerinti - részletes felperesi tényelőadás hiányában az e körben a szakértő meghallgatására irányuló bizonyítási indítvány mellőzésének volt helye. A Fővárosi Ítéltábla teljes mértékben osztja az elsőfokú ítéletnek a földmunkákkal kapcsolatos megállapításait, következtetéseit, azok kiegészítését nem tartja szükségesnek.

Tekintettel arra, hogy a felperesi fellebbezés szerint alaptalanul elutasított további díjtételek (organizációs terv, szigetelés, épületgépészet, alapvezeték díja) együttesen 13.693.573 forintot tesznek ki, amely összeg alacsonyabb az elvégzett munkák ellenértékéeként a már kifejtettek szerint felperest megillető 90.510.000 forint vállalkozói díj, és az azzal szemben az I. rendű alperes javára a már kifizetett vállalkozói díj címén elszámolandó 68.812.000 forint, valamint anyagköltség címén elszámolandó 44.621.316 forint (összesen 113.533.316 forint) figyelembevételével az I. rendű alperesnél mutatkozó 23.023.316 forint túlfizetés összegénél, a Fővárosi Ítéltábla a további díjtételek vonatkozásában szükségtelennek tartotta a felperesi fellebbezésben előadottak részletes vizsgálatát, figyelemmel arra, hogy azok esetleges megalapozottsága sem szolgálhatna alapul az elsőfokú ítélet megváltoztatására. Az organizációs tervvel és a szigetelési munkákkal kapcsolatos díjigény vonatkozásában ugyanakkor a Fővárosi Ítéltábla azt is rögzíti, maradéktalanul egyetért az elsőfokú ítélet indokolásában foglaltakkal.

A fellebbezésben kifogásolt azon eljárási szabálysértésre nézve, hogy a felperes határidőben előterjesztett beadványát az elsőfokú bíróság elkésettnak kezelve jogszabálysértően mellőzte az abban foglaltak figyelembevételét, a Fővárosi Ítéltábla álláspontja a következő.

Tekintettel arra, hogy a per irataiból megállapíthatóan felperes beadványát a 28. számú végzés szerinti 8 napos határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adta, továbbá a beadvány ezen a napon telefax útján megérkezett az elsőfokú bírósághoz, tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt elkésettnak tekintette. Ugyanakkor az elsőfokú ítélet indokolásából megállapíthatóan az elsőfokú bíróság az elkésettségre vonatkozó - téves - álláspontja mellett döntése meghozatala során a beadványban foglaltakat érdemben is értékelte. Az elsőfokú bíróság felperesi beadványban foglaltakkal kapcsolatos érdemi álláspontjával a Fővárosi Ítéltábla egyetért. Mindezeket figyelembe véve az volt megállapítható, hogy a felperes által kifogásolt eljárási szabálysértés érdemben nem volt hatással az elsőfokú ítélet meghozatalára, ezért az ítélet hatályon kívül helyezésére nem szolgálhatott alapul.

Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor a felszámolás alatt álló, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. § (1) bekezdés i) pontja szerint illetékfeljegyzési jog kedvezményében részesülő felperest illetékmentesnek tekintve úgy rendelkezett, hogy az általa le nem rótt illetéket az állam viseli. A Fővárosi Ítéltábla ezért a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül rendelkezett a felperes által le nem rótt illeték megfizetéséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy a felperes által le nem rótt első- és másodfokú eljárási illetéket a felperes tartozik viselni és azt külön felhívásra köteles az államnak megfizetni.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján felperest kötelezte az I. rendű és a II. rendű alperes 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alkalmazásával az elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban

állóan mérsékelt összegben megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

A jelen megismételt másodfokú eljárásban az Itv. 54. § (1) bekezdésére figyelemmel nem merült fel olyan jogorvoslati illeték, amelynek viseléséről rendelkezni kellett volna.

Budapest, 2016. február 16.

Dr. Tibold Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Dr. Felker László s.k.
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: